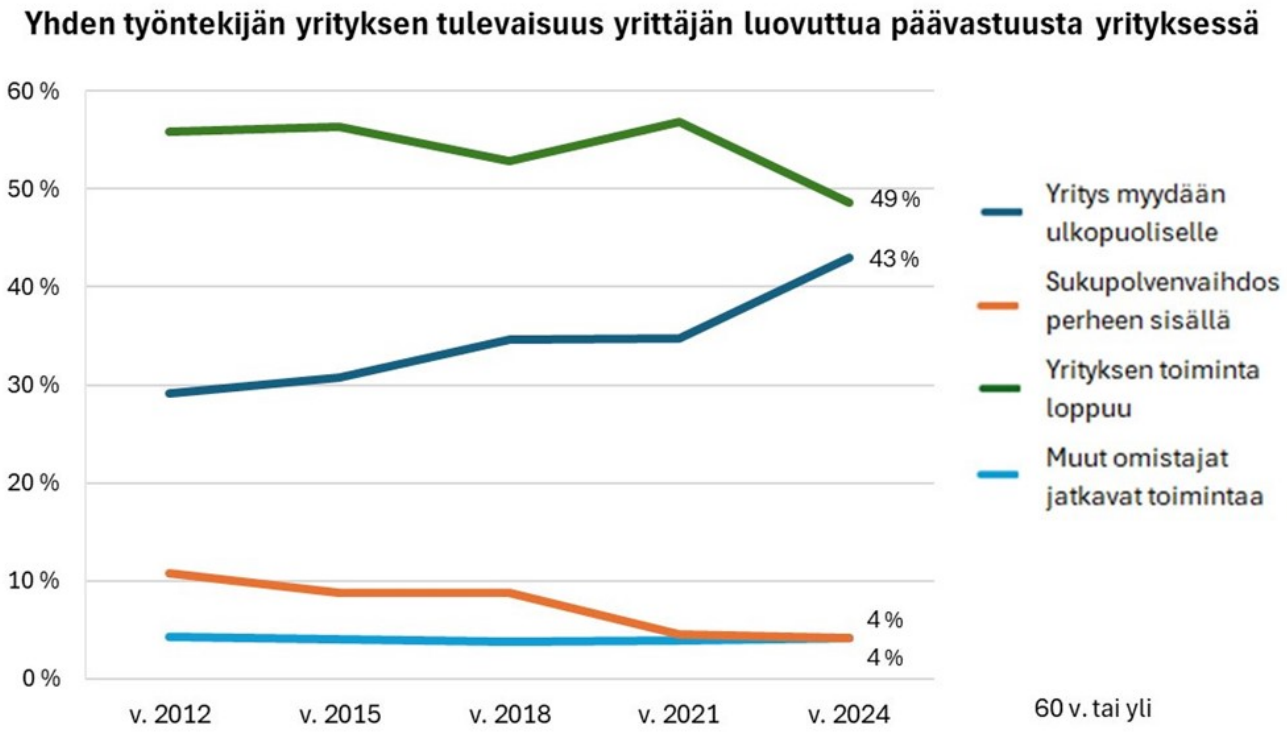

Yrityksen koko vaikuttaa merkittävästi yrityksen jatkuvuusnäkymään

16.12.2024

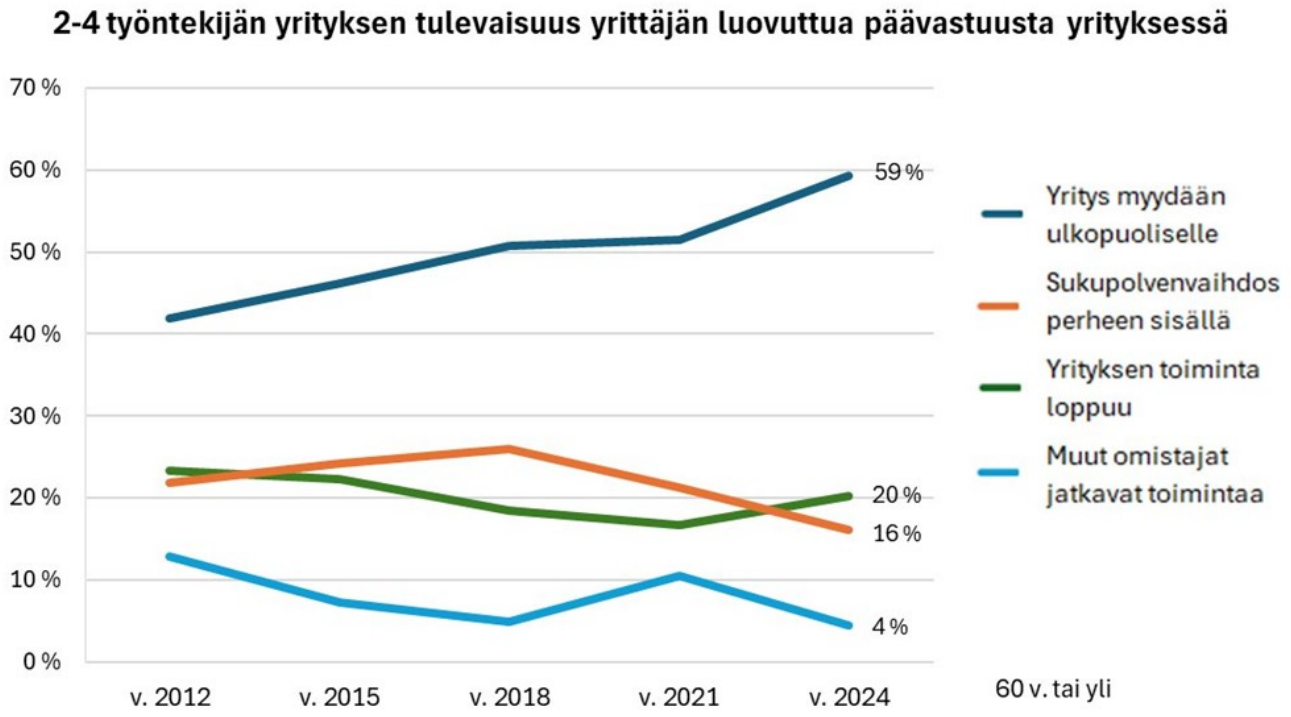
Valtakunnallinen omistajanvaihdosbarometri on toteutettu viidennen kerran. Tämän verkkolehden artikkelisarjan ensimmäisessä artikkelissa todettiin, että yritysten jatkuvuusnäkymät ovat parantuneet edelliseen, vuoden 2021, barometriin nähden. Samoin todettiin, että yrityksen koko vaikuttaa erittäin merkittävästi yrityksen jatkuvuusnäkymään. Tässä artikkelissa on tarkasteltu eri kokoisten yritysten jatkuvuusnäkymien trendejä viidessä omistajanvaihdosbarometrissa vuodesta 2012 lähtien.

Kuviossa 1 on kuvattu yhden työntekijän yrityksen jatkuvuusnäkymiä vuodesta 2012 lähtien. Kun tarkastellaan pitkää kehityskaarta, on sekä lopettamisen että sukupolvenvaihdosten todennäköisyys laskenut vuodesta 2012 ja myymisen noussut. Tämän vuoden tutkimuksessa yhden hengen yrityksistä 49 % aikoo lopettaa yrityksen, kun yrittäjä haluaa eläköityä. 43 % pyrkii myymään yrityksen. Vain 4 % suunnittelee sukupolvenvaihdosta.

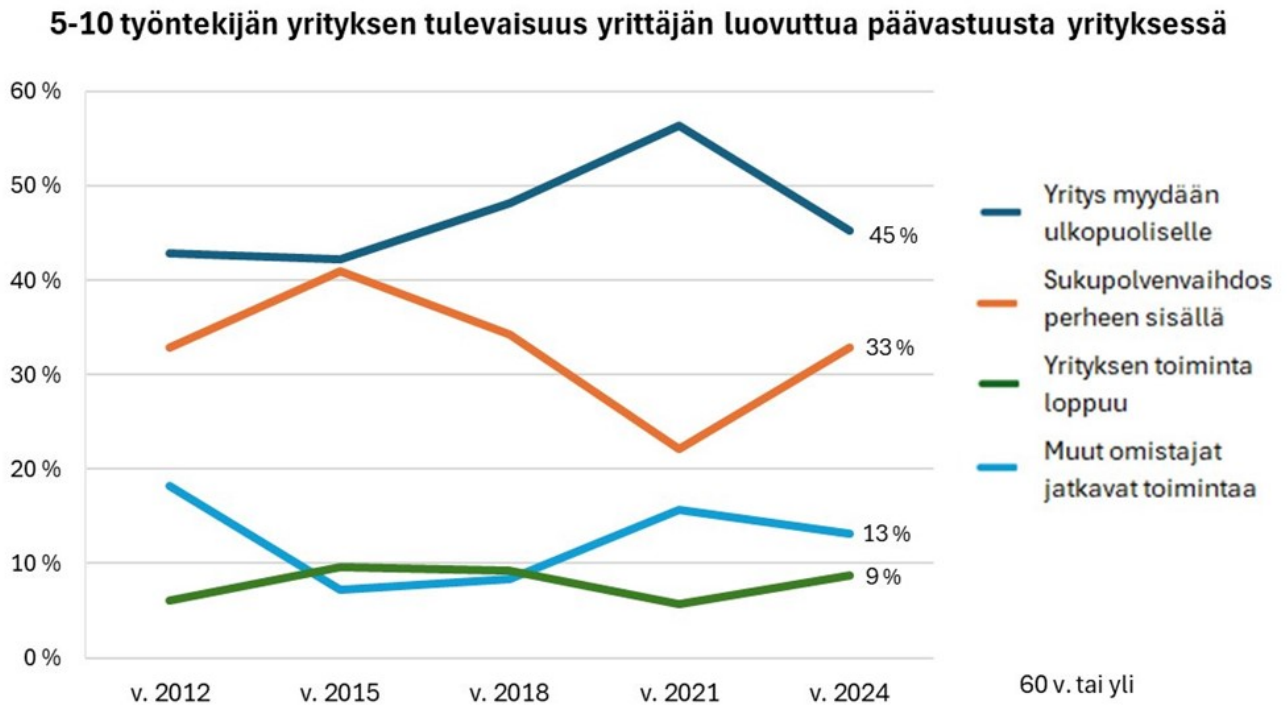
Kuvio 1. Jatkuvuusnäkymän trendi yhden työntekijän yrityksissä (Lähde: Omistajanvaihdosbarometrin aineistot 2012–2024).

Kuvio 2 esittää 2–4 työntekijän yritysten jatkuvuusnäkymiä vuodesta 2012 alkaen. Yrityksen myymisen todennäköisyys on kasvanut huomattavasti vuoden 2012 jälkeen, kun taas sukupolvenvaihdosten todennäköisyys on vähentynyt vuoden 2018 jälkeen. Yrityksen lopettamisen todennäköisyys puolestaan väheni vuosien 2012 ja 2021 välillä, mutta on nyt jälleen hieman noussut. Tämän vuoden barometrin mukaan 59 % 2–4 työntekijän yrityksistä aikoo myydä yrityksensä, 20 % suunnittelee yritystoiminnan lopettamista, ja 16 % tähtää sukupolvenvaihdokseen. Tulokset eroavat huomattavasti yhden hengen yrityksistä, vaikka ero yrityksen koossa ei ole tämän isompi.

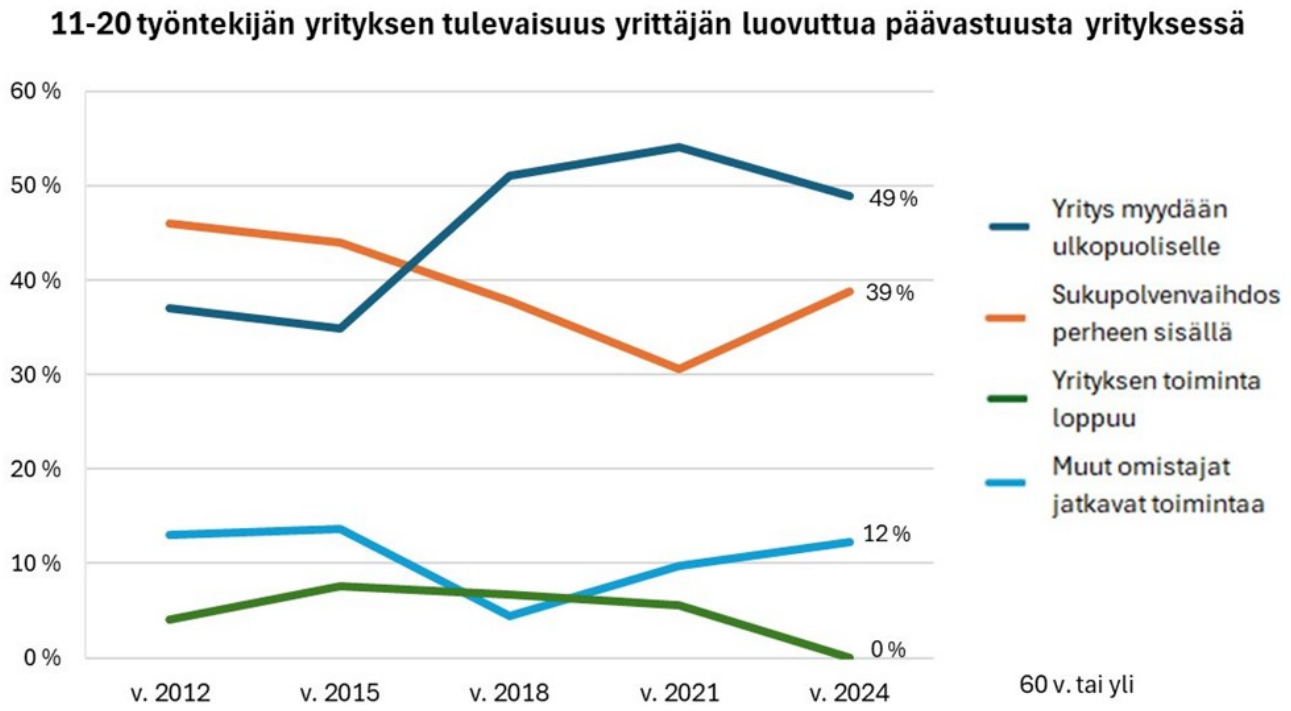
Kuvio 2. Jatkuvuusnäkymän trendi 2–4 työntekijän yrityksissä (Lähde: Omistajanvaihdosbarometrin aineistot 2012–2024).

Kuvio 3 esittää 5–10 työntekijän yritysten jatkuvuusnäkymiä vuodesta 2012 alkaen. Tässä kokoluokassa jatkuvuusnäkymien trendit eivät ole yhtä selkeitä kuin pienemmissä yrityksissä, ja vuosittaista vaihtelua on enemmän. Verrattuna vuoden 2021 tuloksiin, myyntiaikeet ovat vähentyneet, kun taas sukupolvenvaihdosaikeet ovat lisääntyneet. Lisäksi yritystoiminnan lopettamisen todennäköisyys on kasvanut hieman. Tämän vuoden tulosten mukaan 45 % 5–10 työntekijän yrityksistä aikoo myydä yrityksen, 35 % suunnittelee sukupolvenvaihdosta, 13 %:lla yrityksen nuoremmat omistajat jatkavat toimintaa, ja 9 % aikoo lopettaa toiminnan kokonaan. Tämä yrityskoko eroaa merkittävästi 2–4 työntekijän yrityksistä etenkin sukupolvenvaihdosaikeiden ja lopettamisaikeiden osalta.

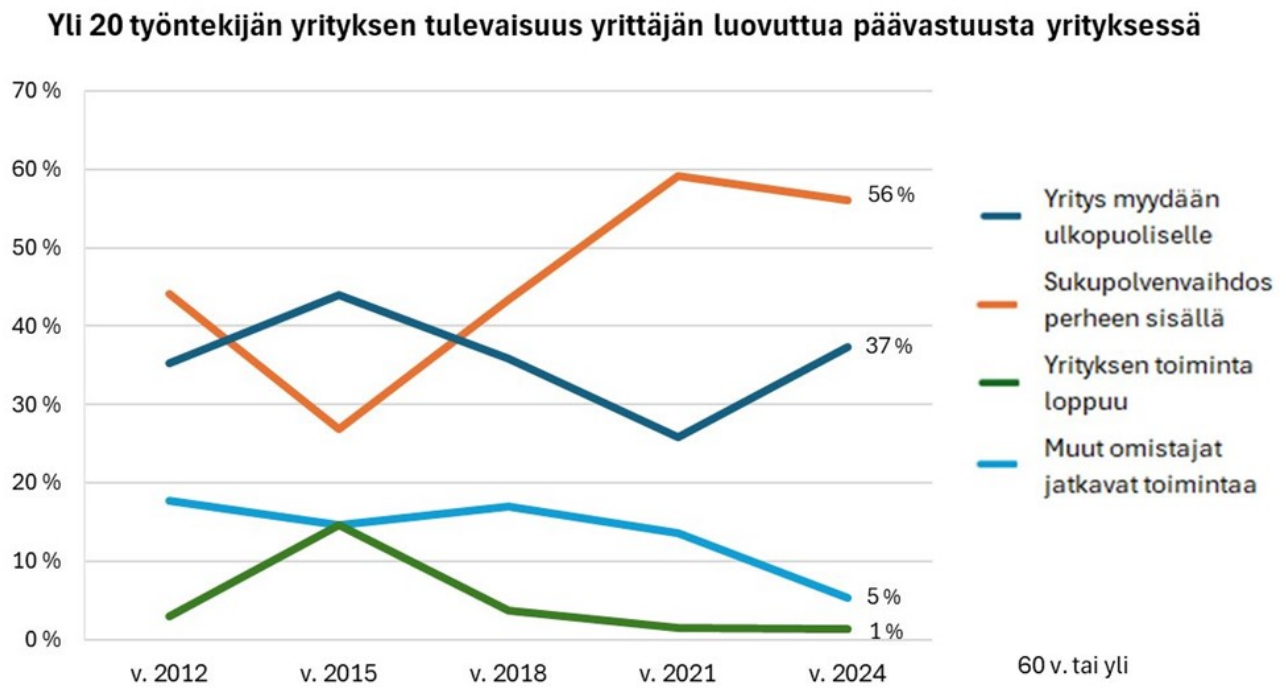
Kuvio 3. Jatkuvuusnäkymän trendi 5–10 työntekijän yrityksissä (Lähde: Omistajanvaihdosbarometrin aineistot 2012–2024).

Kuviossa 4 on 11–20 työntekijän yrityksen jatkuvuusnäkymät vuodesta 2012 lähtien. Myös tässä kokoluokassa on vaihtelua jatkuvuusnäkymien osalta eri vuosina. Suhteessa edelliseen, vuoden 2021 barometriin, myyntiaikomukset ja lopettamisaikomukset ovat vähentyneet, sukupolvenvaihdosaikomukset ovat kasvaneet samoin kuin vaihtoehto, että muut omistajat jatkavat toimintaa. Tämän vuoden tutkimuksessa 49 % aikoo myydä yrityksen, 39 % suunnittelee sukupolvenvaihdosta ja 12 %:lla on muita omistajia jatkamassa toimintaa. Yrityksen toiminnan lopettaminen on jäänyt kokonaan pois eri tulevaisuusnäkymistä tämän kokoluokan yrityksillä.

Kuvio 4. Jatkuvuusnäkymän trendi 11–20 työntekijän yrityksissä (Lähde: Omistajanvaihdosbarometrin aineistot 2012–2024).

Kuviossa 5 on kuvattu trendinomaisesti yli 20 työntekijän yrityksen jatkuvuusnäkymät. Trendinomaisesti sukupolvenvaihdosvaihtoehto on kasvanut selvästi tämän kokoluokan yrityksissä. Myyntivaihtoehto on vaihdellut vuodesta toiseen mutta sen todennäköisyys on hieman kasvanut vuoden 2021 tutkimukseen nähden. Trendinomaisesti on laskenut vaihtoehto, että muut omistajat jatkavat toimintaa. Tämän vuoden tutkimuksessa peräti 56 % aikoo tehdä sukupolvenvaihdoksen perheen sisällä. 37 % aikoo myydä yrityksen ulkopuolisille, 5 %:lla muut omistajat jatkavat toimintaa ja 1 % aikoo lopettaa yrityksen toiminnan. Sinänsä on hämmästyttävää, että tämän kokoluokan yritys aiotaan lopettaa.

Kuvio 5. Jatkuvuusnäkymän trendi yli 20 työntekijän yrityksissä (Lähde: Omistajanvaihdosbarometrin aineistot 2012–2024).

Omistajanvaihdosbarometrista

Syksyllä 2024 viidettä kertaa toteutettuun valtakunnalliseen omistajanvaihdosbarometriin osallistui 1 476 yritystä. Ensimmäinen barometri toteutettiin 2012 ja on sen jälkeen toteutettu kolmen vuoden välein. Barometrin tavoitteena on selvittää yrittäjien aikomuksia omistajanvaihdoksiin sekä yrittäjien kokemuksia jo toteutetuista omistajanvaihdoksista. Lisäksi tarkastellaan omistajanvaihdosten ja kasvun välistä yhteyttä. Barometrin toteutti jälleen Seinäjoen ammattikorkeakoulu yhteistyössä Valtakunnallisen omistajanvaihdosfoorumin kanssa. Barometria ovat rahoittaneet TT-säätiö sekä Töysän Säästöpankkisäätiö.

Tämä artikkeli on 2. osa tuloksia kuvaavaa verkkolehtiartikkelien sarjaa. Aiemmat artikkelit:

Yritysten jatkuvuusnäkymät parantuneet**KTT Elina Varamäki, KTT Sanna Joensuu-Salo & Anmari Viljamaa**
Seinäjoen ammattikorkeakoulu